

УДК 334.021:504.03

Лесько О.Й., Глущенко Л.Д. (Україна, Вінниця)**ЕКОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ БІЗНЕСУ**

Донедавна, дослідження в галузі соціальної відповідальності бізнесу (СВБ) стосувалися здебільшого бізнесової практики, відомої як благодійність. Пожертвування на соціальні потреби досі сприймаються як найтипівіша форма СВБ - діяльності в Україні. У той же час існує практика, яка демонструє більш широке залучення бізнесу до СВБ [1, с. 10]. У зарубіжних країнах СВБ включає соціальні, економічні та екологічні аспекти, які є внеском бізнесу у досягнення цілей сталого розвитку, і передбачають збалансованість економічних, соціальних та екологічних цілей суспільства, інтеграцію їх у взаємовигідні відносини [2, с.36]. Таким чином, СВБ включає впровадження соціальних програм, покращення умов праці персоналу, розвиток персоналу і його навчання, благодійну допомогу, етичне ставлення до покупців тощо.

Останнім часом все більше набувають актуальності питання екологічної відповідальності бізнесу, що обумовлено загрозою техногенних та екологічних катастроф. Мова йде про добровільну розробку та здійснення підприємствами програм природоохоронного характеру. Ідея соціально та екологічно відповідального бізнесу лежить в основі Глобального пакту ООН – ініціативи, що була запропонована у 2000 році і спрямована на заохочення суб'єктів бізнесу до поліпшення своєї корпоративної, соціальної та екологічної поведінки згідно з принципами, які відображають певні стандарти: дотримання прав людини; дотримання вимог законодавства; ділова та корпоративна етика; захист навколишнього природного середовища; співпраця з зацікавленими сторонами: співробітниками, споживачами, акціонерами, суспільством, суб'єктами господарства; • дотримання міжнародних норм поведінки; прозорість і підзвітність.

Тому, в сучасних реаліях СВБ повинна бути однією зі складових бізнес-стратегії підприємства, оскільки є засобом покращення ефективності роботи підприємства.

Важливість тематики соціальної відповідальності для бізнесу, обґрунтовується тим, що концепція СВБ може забезпечити конкурентні переваги для підприємства: відкрити доступ до капіталу та ринків збуту, збільшити обсяги продажів (послуг) та прибутку, покращити процеси управління та знизити ризики діяльності, зменшити операційні витрати, підвищити продуктивність праці та якість продукції (послуг), зміцнити репутацію, збільшити прихильність споживачів тощо.

В свою чергу, впровадження концепції СВБ забезпечить підвищення рівня життя населення, екологічної безпеки, ефективного використання природних ресурсів. Розвиток СВБ сприятиме розвитку партнерської взаємодії між бізнесом і державою в рамках реалізації загальнодержавних та регіональних програм соціально-економічного розвитку (енергозбереження, ресурсозбереження, інноваційний розвиток тощо) [3, с. 33].

Діяльність із охорони довкілля донедавна не пов'язувалася в Україні з соціальною відповідальністю у такій мірі, як благодійність. Але сьогодні все більше підприємств усвідомлюють важливість розробки внутрішніх програм СВБ, які передбачають підтримання здорового соціального середовища завдяки впровадженню екологічних заходів (екологічний аудит проектів, впровадження екологічно безпечних та енергозберігаючих технологій). Також залишається актуальним питанням для бізнесу дотримання чинного законодавства про охорону довкілля.

Увага, яка приділяється екологічному аспекту в сфері соціальної відповідальності бізнесу в Україні зростає. Проте, загальний рівень СВБ є низьким. Розвиток соціальної відповідальності бізнесу є актуальною проблемою, вирішення якої сприятиме покращенню конкурентоспроможності вітчизняних підприємств та інтеграції української економіки до світового ринку.

Література

1. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження. – К., 2005. – 41 с. – Режим доступу: http://brc.undp.org.ua/img/publications/ua_wdp_src_csr05.pdf
2. Смоленніков Д.О. Роль екологічної відповідальності бізнесу на шляху до сталого розвитку / Д. О. Смоленніков // Вісник Сумського державного університету. Сер. : Економіка, – 2013. – № 4. – С. 35-39.
3. Грішнова О. А. Екологічний вектор соціальної відповідальності / О. А. Грішнова, В. П. Думанська // Економіка и управление, 2011. – № 3. – С. 32-41.